

بنیاد فیریبه فواجه نصیر طوسی

قانون گذرنامه

مصوب اسفندماه ۱۳۵۱ با اصلاحات بعدی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - گذرنامه سندی است که از طرف مأموران صلاحیت دار دولت جمهوری اسلامی ایران مذکور در این قانون برای مسافرت اتباع ایران به خارج و یا اقامت در خارج و یا مسافرت از خارج به ایران داده می شود.

ماده ۲ - اتباع ایران برای خروج از کشور و یا اقامت در خارج و یا مسافرت از خارج به ایران باید تحصیل گذرنامه نمایند. صدور گذرنامه منوط به رایحه اسنادی است که هویت و تابعیت ایرانی تقاضا کننده را ثابت نماید. اسناد مزبور به موجب آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۳ - خروج از کشور بدون رایحه گذرنامه یا مدارک مسافرت مذکور در این قانون ممنوع است.

ماده ۴ - ورود به کشور و یا خروج از آن فقط از نقاطی که بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیات وزیران تعیین و آگهی خواهد شد، مجاز است.

ماده ۵ - بازرسی گذرنامه و مدارک مسافرت و رسیدگی به آنها در مرز با شهربانی کل کشور و در نقاطی که شهربانی نباشد به عهده ژاندارمری کل کشور است.

مأموران مربوط مکلفند از ورود افرادی که فاقد گذرنامه یا مدارک لازم برای ورود به ایران باشند جلوگیری نمایند.

تبصره - در مواردی که افرادی فاقد گذرنامه و یا مدارک مسافرت برای مراجعت به ایران باشند در صورتی که تابعیت ایرانی و یا ایرانی بودن آنان محرز شود با رعایت ماده ۲۰ این قانون مکلفند برگ بازگشت به ایران را از مأموریت های سیاسی و یا کنسولی جمهوری اسلامی ایران در خارجه دریافت نمایند. ضوابط تشخیص و ایرانی بودن این قبیل اشخاص به موجب آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۶ - برگ مسافرت موضوع ماده ۹ و همچنین برگ بازگشت موضوع ماده ۲۰ و پروانه های گذر موضوع مواد ۲۹ و ۳۰ از نظر این قانون در حکم گذرنامه است.

فصل دوم - انواع گذرنامه

ماده ۷- گذرنامه بر سه قسم است:

الف - گذرنامه سیاسی.

ب - گذرنامه خدمت (اعم از فردی یا جمعی)

ج - گذرنامه عادی (اعم از فردی یا جمعی)

تبصره - مشخصات انواع گذرنامه ها از لحاظ رنگ و شکل و قطع و تعداد اوراق و نظایر آن و همچنین سازمان تهیه کننده آنها به موجب آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می گردد.

ماده ۸- از تاریخ تصویب این قانون گذرنامه های تحصیلی به تدریج به گذرنامه های عادی تبدیل خواهد شد.

ماده ۹- وزارت امور خارجه می تواند در موارد لزوم با موافقت وزیر امور خارجه برای کسانی که به مأموریت های خاص اعزام می شوند به جای گذرنامه برگ مسافرت انفرادی و یا دسته جمعی صادر نماید. مشخصات برگهای مذکور در آیین نامه اجرایی قانون تعیین خواهد شد.

فصل سوم - گذرنامه های سیاسی و خدمت

ماده ۱۰- برای شخصیتهای زیر گذرنامه سیاسی صادر می شود:

۱- رهبر.

۲- رئیس جمهور.

۳- رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضاییه، معاون اول رئیس جمهور، اعضای شورای نگهبان، تولیت آستان قدس رضوی، وزیر دولت جمهوری اسلامی ایران و معاونان رئیس جمهور.

۴- نمایندگان مجلس شورای اسلامی و اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام، اعضای شورای عالی امنیت ملی، نمایندگان مجلس خبرگان رهبری و اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۵- رئیس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس و دادستان دیوان محاسبات، معاونان رئیس قوه قضاییه، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس دفتر مقام معظم رهبری، رئیس کل بانک مرکزی و رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

۶- رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و جانشینان ایشان، فرماندهان نیروهای سه گانه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، فرماندهان حفاظت اطلاعات نیروهای یاد شده.

۷- نمایندگان مستقیم مقام معظم رهبری با معرفی رئیس دفتر ایشان، نمایندگان ویژه رئیس جمهوری یا معاون اول رئیس جمهور به معرفی دفتر ایشان، نمایندگان ویژه هیات وزیران جهت مأموریت های خاص به معرفی دفتر هیات دولت و روسای دفاتر روسای قوای سه گانه و مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۸- روسای بنیاد مستضعفان و جانبازان، سازمان تبلیغات اسلامی، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران و استانداران کشور و شهردار تهران.

۹- روسای جمهور سابق، نخست وزیران سابق، معاونان اول سابق رییس جمهور، روسای سابق مجلس شورای اسلامی، روسای سابق قوه قضاییه، اعضای سابق شورای عالی قضایی با معرفی بالاترین مقام دستگاه مربوطه.

۱۰- مشاوران مقام معظم رهبری و معاونان دفتر معظم له با معرفی رییس دفتر ایشان، معاونان و مشاوران رییس جمهوری، معاونان معاون اول رییس جمهور، دبیر شورای عالی امنیت ملی و روسا و دبیران کمیته های شورای مزبور، معاونان وزرا، روسای دفاتر تخصصی تحت سرپرستی بلافصل رییس جمهور.

۱۱- شخصیت‌های عالی مقام علمی، دینی، فرهنگی و روسای فرهنگستان ها با موافقت رییس جمهور.

۱۲- روسای دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور و سایر مقامات مندرج در جز ۵ و اعضای شورای عالی قضایی، وزرا و نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان و معاونان ریاست جمهوری و رییس قوه قضاییه که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی عهده دار مناصب فوق بوده‌اند و روسای سابق نمایندگیهای سیاسی و کنسولی و بین المللی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با معرفی بالاترین مقام دستگاه مربوطه.

۱۳- سفرا، مدیران کل و معاونان آنان و روسای ادارات وزارت امور خارجه، مأموران ثابت سیاسی و کنسولی.

۱۴- مأموران رمز و مخبرات و کسانی که به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران مقامی را در موسسات و نهادهای بین المللی عهده دار می‌شوند، پیک های سیاسی و کسانی که به مأموریت موقت سیاسی و کنسولی اعزام می‌شوند با موافقت وزیر امور خارجه.

۱۵- رییس، معاونان و مدیران کل منطقه‌ای سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، رایزنان و وابستگان فرهنگی که در پوشش وزارت امور خارجه به خارج از کشور اعزام می‌شوند.

۱۶- مدیران کل مدارس خارج از کشور و دفتر همکاریهای علمی و بین المللی و سرپرستی‌های مدارس خارج از کشور به پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش.

۱۷- در غیر از موارد یاد شده در بالا برای انجام مأموریت‌های خاص سیاسی حسب ضرورت، با تشخیص وزیر امور خارجه.

تبصره ۱- همسران مشمولین بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده می‌توانند از گذرنامه سیاسی جداگانه استفاده نمایند.

تبصره ۲- نام همسران افراد موصوف در بندهای ۴ تا ۱۴ این ماده در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند به تقاضای دارنده گذرنامه در گذرنامه سیاسی ثبت و از همان گذرنامه استفاده خواهند نمود و تفکیک گذرنامه و صدور گذرنامه سیاسی جهت آنان با موافقت وزیر امور خارجه امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۳- نام فرزندان ذکور کمتر از ۱۸ سال مشمولین این ماده و فرزندان اناث آنان تا هنگام ازدواج در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند، به تقاضای دارنده در گذرنامه سیاسی ثبت و از همان گذرنامه استفاده خواهند نمود و در صورت نیاز به تفکیک

پس از استعلام از وزارت امور خارجه و در صورت موافقت طبق مقررات این قانون برای آنها گذرنامه خدمت یا عادی صادر خواهد شد.

تبصره ۴- همطرازان مقامات مندرج در این ماده (بر طبق قانون نظام هماهنگ پرداخت) اعم از شاغل و سابق با معرفی بالاترین مقام دستگاه مربوطه از گذرنامه سیاسی استفاده خواهند نمود.

ماده ۱۱- برای اشخاص زیر گذرنامه خدمت صادر می‌گردد:

- ۱- اشخاصی که به عنوان همراه با رهبر یا یکی از اعضای شورای رهبری به خارج از کشور مسافرت می‌نمایند.
- ۲- اشخاصی که به عنوان همراه در ارتباط با مأموریت با ریاست جمهوری یا معاون اول رئیس‌جمهور به خارج از کشور مسافرت می‌نمایند با معرفی مقام مربوطه.
- ۳- اشخاصی که به موجب تصویبنامه هیات وزیران برای انجام مأموریت به خارج از کشور اعزام می‌شوند، با معرفی دفتر هیات دولت.
- ۴- کارمندان وزارتخانه‌ها و سازمانها و ارگانهای وابسته به دولت و ارگانهای نظامی که به خارج از کشور اعزام می‌گردند با معرفی وزیر مربوطه و ذکر علت مأموریت.
- ۵- مأموران اداری و فنی وزارت امور خارجه و همسران آنها با موافقت وزیر امور خارجه.

تبصره ۱- نام همسر و فرزندان کمتر از ۱۸ سال مشمولین این ماده در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند به تقاضای دارنده گذرنامه خدمت در همان گذرنامه ثبت می‌شود.

تبصره ۲- نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج نمی‌توانند برای همسر و فرزندان همراه، گذرنامه خدمت جداگانه صادر نمایند ولی در صورت نیاز به تفکیک پس از استعلام از وزارت امور خارجه و در صورت موافقت طبق مقررات این قانون برای آنها گذرنامه عادی صادر خواهد شد.

ماده ۱۲- صدور گذرنامه سیاسی و خدمت به عهده وزارت امور خارجه است.

ماده ۱۳- مدت اعتبار گذرنامه سیاسی و خدمت یک سال است مگر در مورد مأموران ثابت دولت در نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور که اعتبار گذرنامه تا خاتمه مدت مأموریت آنان خواهد بود.

تبصره ۱- تمدید مدت گذرنامه‌های سیاسی و خدمت طبق مقررات این قانون با موافقت وزارت امور خارجه در مرکز توسط اداره گذرنامه و روادید و در خارج از کشور توسط نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد.

تبصره ۲- کلیه دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت در موقع ورود به کشور باید گذرنامه خود را به وزارت امور خارجه تحویل دهند.

فصل چهارم - گذرنامه عادی

ماده ۱۴ - صدور گذرنامه عادی در ایران به عهده شهربانی کل کشور و در خارج از ایران با مأمورین کنسولی کشور جمهوری اسلامی ایران یا مأموران سیاسی عهده دار امور کنسولی خواهد بود. مقررات مربوط به ترتیب صدور و تمدید و تجدید و اصلاح گذرنامه به موجب آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵ - محصلینی که برای تحصیل عازم خارج از کشور می‌باشند با رعایت قانون وظیفه عمومی در مورد تحصیلات غیر دانشگاهی از طرف وزارت آموزش و پرورش و در مورد تحصیلات دانشگاهی از طرف وزارت علوم و آموزش عالی به شهربانی کشور معرفی می‌شوند.

شغل آنها در گذرنامه محصل ذکر می‌گردد و از پرداخت کلیه وجوه مربوط به صدور گذرنامه معاف می‌باشند. این معافیت شامل محصلینی که گذرنامه تحصیلی آنان تدریجاً به گذرنامه عادی تبدیل خواهد شد نیز می‌باشد محصلینی که گذرنامه تحصیلی آنان به گذرنامه عادی تبدیل می‌شود از مقررات معافیت تحصیلی احضار به خدمت زیر پرچم استفاده خواهند کرد.

ماده ۱۶ - به اشخاص زیر هیچ نوع گذرنامه برای خروج از کشور داده نمی‌شود:

- ۱ - کسانی که به موجب اعلام کتبی مقامات قضایی حق خروج از کشور را ندارند.
- ۲ - کسانی که در خارج از ایران به سبب تکدی و یا ولگردی و یا ارتکاب سرقت و کلاهبرداری و یا به هر عنوان دیگر دارای سوء شهرت باشند.
- ۳ - کسانی که مسافرت آنها به خارج از کشور به تشخیص مقامات قضایی مخالف مصالح جمهوری اسلامی ایران باشد.

تبصره ۱ - رسیدگی و تشخیص افراد مذکور در بند ۲ این ماده به عهده کمیسیونی مرکب از نمایندگان:

۱ - وزارت امور خارجه.

۲ - وزارت دادگستری.

۳ - وزارت کشور.

۴ - شهربانی جمهوری اسلامی ایران.

۵ - وزارت اطلاعات

که به دعوت وزارت کشور تشکیل خواهد شد ، می‌باشد.

تبصره ۲ - از تاریخ تصویب این ماده واحده ، ماده ۱۶ قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ و تبصره و بندهای آن و همچنین لایحه قانونی اصلاح ماده ۱۶ قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۴ شورای انقلاب نسخ می‌شود.

ماده ۱۷ - دولت می‌تواند از صدور گذرنامه و خروج بدهکاران قطعی مالیاتی و اجرای دادگستری وثبت اسناد و متخلفین از انجام تعهدات ارزی طبق ضوابط و مقرراتی که در آیین نامه تعیین می‌شود جلوگیری نماید.

ماده ۱۸ - برای اشخاص زیر با رعایت شرایط مندرج در این ماده گذرنامه صادر می‌شود:

۱- اشخاصی که کمتر از هجده سال تمام دارند و کسانی که تحت ولایت و یا قیمومت می‌باشند با اجازه کتبی ولی یا قیم آنان.

الف - بیماران با معرفی شورای عالی پزشکی.

ب - افرادی که یکی از والدین یا قیم قانونی آنها مقیم خارج از کشور باشد.

ج - همسر و فرزندان کارکنان دولت جمهوری اسلامی ایران با تایید بالاترین مقام وزارتخانه، نهاد یا سازمان دولتی.

د - گروههای کارآموزی و یا گردش علمی و یا شرکت در سمینارها و مسابقات علمی و فرهنگی و تیم های ورزشی با معرفی بالاترین مقام ارگان و نهاد مربوطه.

ه - جانبازان و مجروحین انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی با معرفی بالاترین مقام نهاد مربوطه در مرکز یا امضای مجاز معرفی شده توسط مقام مذکور برای معالجه.

و - همسر و فرزندان کسانی که برای فرصتهای مطالعاتی بیش از شش ماه اعزام شده یا می‌شوند و نیز همسر و فرزندان دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور با تایید وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ز - کسانی که با پروانه گذر زیارتی عازم مسافرت خارج از کشور می‌باشند.

تبصره ۱ - افراد مزبور به جز موارد فوق الذکر در مواقع اضطراری با تشخیص کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت خانه های کشور، اطلاعات، امور خارجه و شهربانی و نماینده دادستانی کل کشور که به دعوت وزارت کشور و در محل این وزارت خانه تشکیل می گردد، مجاز به خروج انفرادی خواهند بود. متقاضیان این تبصره مکلفند مدارک مربوط را به اداره گذرنامه تحویل و از آن طریق به کمیسیون مزبور ارسال گردد.

تبصره ۲ - صدور گذرنامه و اجازه خروج از کشور برای افراد کمتر از هجده سال که والدین آنها فوت شده یا به حکم دادگاه محجور تشخیص داده شوند و به اتفاق قیم یا سرپرست قانونی خود قصد خروج از کشور را دارند، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۳ - صدور، تمدید، تفکیک و تجدید گذرنامه برای افراد کمتر از هجده سال به وسیله نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور به جز در موارد استثنا در بندهای این قانون ممنوع می‌باشد.

تبصره ۴ - افرادی که ولی آنها فوت شده و طبق حکم دادگاه به حد رشد رسیده و یا به ولی یا قیم دسترسی ندارند و دارای شرایط فوق الذکر باشند می‌توانند با ارایه موافقت دادستان شهرستان محل درخواست گذرنامه، گذرنامه و اجازه خروج دریافت دارند.

۲ - مشمولین وظیفه عمومی با اجازه کتبی اداره وظیفه عمومی.

۳ - زنان شوهردار ولو کمتر از ۱۸ سال تمام با موافقت کتبی شوهر و در موارد اضطراری اجازه دادستان شهرستان محل درخواست گذرنامه که مکلف است نظر خود را اعم از قبول درخواست یا رد آن حداکثر ظرف سه روز اعلام دارد کافی است. زنانی که با شوهر خود مقیم خارج هستند و زنانی که شوهر خارجی اختیار کرده و به تابعیت ایرانی باقی مانده‌اند از شرط این بند مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۹ - در صورتی که موانع صدور گذرنامه بعد از صدور آن حادث شود یا کسانی که به موجب ماده ۱۸ صدور گذرنامه موقوف به اجازه آنان است از اجازه خود عدول کنند از خروج دارنده گذرنامه جلوگیری و گذرنامه تا رفع مانع ضبط خواهد شد.

ماده ۲۰ - به ایرانیانی که به کشور مراجعت می‌کنند و فاقد گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه باشند و یا اینکه مدت اعتبار آن اسناد منقضی شده باشد به شرط آنکه تابعیت ایرانی آنها مسلم باشد برگ‌بازگشت که فقط برای بازگشت به ایران معتبر است داده می‌شود.

تبصره - برگ‌بازگشت از طرف مقامات سیاسی و کنسولی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور به‌طور رایگان صادر می‌شود و در مرز از دارنده آن اخذ می‌گردد.

فصل پنجم - همراهان

ماده ۲۱ - نام اطفال کمتر از ۱۸ سال تمام که همراه هریک از والدین یا جد یا جدۀ پدری یا مادری یا زن پدر یا شوهر مادر و یا خواهر و برادر خود مسافرت می‌نمایند در صورت درخواست ولی یا قیم آنها برحسب مورد در گذرنامه اشخاص مذکور ثبت خواهد گردید.

ماده ۲۲ - نام نوزادانی که از زنان ایرانی مقیم خارج هنگام توقف مادر در ایران متولد می‌شوند در گذرنامه مادر ثبت می‌شود و در این مورد نیازی به جلب موافقت پدر نیست و همچنین در مواردی که در خارج از ایران شوهر ایرانی در کشور محل تولد نوزاد حاضر نباشد.

تبصره - اطفال موضوع بند ۴ ماده ۹۷۶ و موضوع ماده ۹۷۸ قانون مدنی مادام که تحت ولایت یا حضانت پدر یا مادر خود هستند می‌توانند به معیت والدین خود با گذرنامه خارجی آنان به خارج از کشور مسافرت نمایند.

ماده ۲۳ - برای یک خانواده که باهم مسافرت می‌کنند در صورت تقاضا یک گذرنامه صادر می‌شود و نام زن و اولاد کمتر از ۱۸ سال در آن ثبت خواهد شد. هیچ‌یک از همراهان مستقلاً حق استفاده از گذرنامه را ندارد و در صورتی که بخواهد از دارنده گذرنامه جدا شود باید گذرنامه جداگانه تحصیل نماید.

فصل ششم - اعتبار گذرنامه عادی

ماده ۲۴ - گذرنامه برای مسافرت به کلیه کشورها اعتبار دارد مگر به کشورهایی که دولت در موارد مقتضی مسافرت اتباع ایران را به آن کشورها ممنوع و یا محدود نموده باشد.

در صورتی که بعد از صدور گذرنامه محدودیتی مقرر شود وجوه پرداختی کسانی که از مسافرت محروم شوند به آنها مسترد می‌گردد. نحوه اجرای مفاد این ماده ضمن آیین‌نامه اجرایی این قانون معین خواهد شد.

ماده ۲۵ - مدت اعتبار گذرنامه جدید از تاریخ صدور پنج سال است و فقط برای مدت پنج سال دیگر قابل تمدید می‌باشد.

تبصره - گذرنامه‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون سه سال آنها خاتمه نیافته تا پایان مدت مذکور معتبر خواهد بود.

ماده ۲۶ - حذف گردیده است.

ماده ۲۷ - در صورتی که گذرنامه غیر قابل استفاده و یا مفقود شود پس از رسیدگی لازم که نحوه آن در آیین نامه تعیین خواهد شد گذرنامه دیگری با اخذ هزینه های صدور صادر می شود.

هرگاه قابل استفاده نبودن یا مفقود شدن گذرنامه ناشی از عمل متصدیان مسئول باشد برای بقیه مدت اعتبار ، گذرنامه جدید بدون دریافت هزینه های صدور صادر خواهد شد.

فصل هفتم - گذرنامه جمعی

ماده ۲۸ - گذرنامه جمعی اعم از خدمت یا عادی فقط در ایران و برای گروه های زیر صادر می شود:

این نوع گذرنامه ها به نام رییس گروه صادر و نام و مشخصات همراهان در برگ ضمیمه آن درج خواهد گردید.

۱ - افسران - درجه داران - افراد و به طور کلی کارکنان مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح که به طور جمعی و به منظور انجام مأموریت عازم خارج از کشور باشند.

۲ - گروه های ورزشی که به منظور انجام مسابقات عازم خارج از کشور هستند به معرفی سازمان تربیت بدنی ایران.

۳ - گروه های پیشاهنگی به معرفی سازمان پیشاهنگی.

۴ - دانشجویان و دانش آموزان و معلمان و استادان که برای مطالعات آموزشی و فرهنگی وزارتخانه های مربوط به خارج می روند.

۵ - گروه های هنری که توسط وزارت فرهنگ و هنر یا وزارت اطلاعات معرفی می شوند.

۶ - گروه های معرفی شده از طرف سازمان های دولتی و یا وابسته به دولت یا جمعیت هلال احمر ایران.

۷ - گروه های کارگری برای کارآموزی یا کسب مهارت فنی با تایید و معرفی وزارت کار و امور اجتماعی.

تبصره ۱ - هر یک از اعضای گروه های فوق که هنگام مسافرت از گروه خود جدا شود باید گذرنامه جداگانه تحصیل نماید.

تبصره ۲ - حداقل تعداد افرادی که می توانند از گذرنامه جمعی استفاده نمایند پنج نفر و حداکثر چهار نفر خواهد بود.

تبصره ۳ - صدور گذرنامه جمعی در صورتی که به منظور انجام مأموریتی به خرج سازمان های دولتی یا جمعیت هلال احمر ایران باشد مجانی است و در غیر این صورت علاوه بر هزینه صدور یک گذرنامه از هر نفر ده درصد هزینه صدور اخذ خواهد شد.

تبصره ۴ - اعتبار گذرنامه جمعی یک سال است و در صورت موافقت سازمان مربوط حداکثر یک سال دیگر تمدید می شود.

فصل هشتم - پروانه گذر

ماده ۲۹ - در موارد زیر به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیات وزیران به جای گذرنامه پروانه گذر صادر می شود:

۱ - برای تشریف به مکه معظمه و عتبات مقدسه.

۲ - برای کارکنان وسایط نقلیه آبی و هوایی و زمینی.

۳- برای رفت و آمد اتباع دولت جمهوری اسلامی ایران که در نقاط مرزی کشور و نقاط واقع در سواحل و جزایر خلیج فارس و دریای عمان (دریای مکران) سکونت دارند به مناطق مرزی مجاور و نواحی جنوبی خلیج فارس.

تبصره ۱- مشخصات و ترتیب صدور و مدت اعتبار و مرجع صدور پروانه های گذر مذکور در این ماده و هزینه صدور آنها به موجب آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- حدود مناطق مرزی و سواحل و همچنین نقاط مرزی مجاور و نواحی جنوبی خلیج فارس به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیات وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۳۰- شهربانی کشور برحسب اعلام وزارت امور خارجه به کسانی که ترک تابعیت ایران را نموده اند پروانه گذر خواهد داد و این پروانه فقط برای خروج از ایران معتبر است.

فصل نهم - برگ گذر بیگانگان

ماده ۳۱- شهربانی کشور می تواند با موافقت وزارت اطلاعات و تایید وزارت امور خارجه برای بیگانگان بدون تابعیت یا خارجیانی که به جهاتی قادر به تحصیل گذرنامه از کشور متبوع خود نیستند برگ گذر بیگانگان صادر نماید این برگ دلیل تابعیت ایرانی دارنده یا همراهان او محسوب نمی شود.

تبصره ۱- مشخصات برگ گذر بیگانگان از لحاظ رنگ و شکل و قطع و غیره به موجب آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- نام فرزندان کمتر از ۱۸ سال این قبیل افراد در برگ گذر والدین همچنین نام زن در برگ شوهر به شرط آنکه واجد شرایط مذکور در این ماده باشند ثبت می شود و استفاده جداگانه از این برگ به وسیله همراهان ممنوع است.

ماده ۳۲- مدت اعتبار برگ گذر بیگانگان برای مراجعت به ایران از تاریخ صدور یک سال است و دارنده آن برای هر بار خروج از کشور باید تحصیل اجازه نماید.

فصل دهم - آیین نامه های اجرایی

ماده ۳۳- آیین نامه های مربوط به وجوهی که از متقاضیان گذرنامه و یا اسناد در حکم گذرنامه و یا برگ گذر بیگانگان طبق مقررات باید دریافت شود و سایر آیین نامه های اجرایی این قانون توسط وزارتخانه های امور خارجه، کشور و دادگستری تهیه و پس از تصویب هیات وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد و تا تصویب آیین نامه های مزبور مقررات فعلی قابل اجرا است

فصل یازدهم - مجازاتها

ماده ۳۴- هر ایرانی که بدون گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه از کشور خارج شود، به حبس از یک تا سه سال یا پرداخت جزای نقدی از یکصد هزار ریال تا پانصد هزار ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۳۵- هر ایرانی که از نقاط غیر مجاز وارد کشور شده یا از کشور خارج شود به دو ماه تا یک سال حبس و یا جریمه نقدی از یکصد هزار ریال تا پانصد هزار ریال محکوم می گردد.

ماده ۳۵ مکرر - هر ایرانی که بدون داشتن گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه بخواهد از مرز غیر مجاز خارج شود و به هنگام عبور دستگیر گردد، به یک ماه تا یک سال حبس یا پنجاه هزار ریال تا سیصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد و چنانچه مرتکب دارای گذرنامه و یا اسناد در حکم گذرنامه باشد، به حبس از یک ماه تا شش ماه یا جزای نقدی از پنجاه هزار ریال تا دویست هزار ریال محکوم خواهد شد.

تبصره - کسانی که به تبع اغنام و احشام با سونیت مرتکب عبور غیر مجاز از مرز شده باشند، به مجازات فوق محکوم می گردند و صاحب اغنام و احشام که عبور از مرز با علم و اطلاع یا به دستور او بوده، برای مدت پنج سال از سکونت در نوار مرزی محروم می شود.

ماده ۳۶ - هر ایرانی به کشوری که مسافرت به آنجا طبق ماده ۲۴ این قانون ممنوع و یا محدود شده سفر نماید به حبس جنحه‌ای از یک ماه تا سه ماه و یا پرداخت غرامت از یک هزار ریال تا ده هزار ریال و یا به هردو مجازات محکوم می شود.

ماده ۳۷ - هرکس برای دریافت گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه به نام خود یا نام دیگری اسناد و مدارک خلاف واقع یا متعلق به غیر را عالماً عامداً به مراجع مربوط تسلیم نماید به حبس جنحه‌ای از دو ماه تا شش ماه محکوم می شود و در صورتی که عمل او منجر به صدور گذرنامه شود به حبس جنحه‌ای از دو ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۳۸ - هرکس از گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه متعلق به دیگری برای ورود به کشور یا خروج از آن استفاده نماید به حبس جنحه‌ای از دو ماه تا یک سال محکوم می شود.

ماده ۳۹ - هر مستخدم دولت اعم از لشگری و کشوری بدون رعایت قوانین مربوط در اجرای وظیفه خود عالماً عامداً گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه بدهد به حبس جنحه‌ای از دو ماه تا یک سال محکوم می شود.

ماده ۴۰ - هر مستخدم و مأمور دولت اعم از کشوری و لشگری که برای عبور غیر مجاز اشخاص به خارج از کشور به نحوی از انحاء مساعدت و یا تسهیل وسیله نماید به حبس جنحه‌ای از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۴۱ - هرکس برای تحصیل گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه عالماً عامداً و به قصد تقلب هرگونه اطلاع مربوط به خود و همراهان را که در صدور گذرنامه موثر است برخلاف واقع در پرسشنامه ذکر نماید به شرط استفاده از گذرنامه به حبس جنحه‌ای از دو ماه تا شش ماه محکوم خواهد شد.

ماده ۴۲ - از تاریخ اجرای این قانون - قانون گذرنامه مصوب سال ۱۳۱۱ و آیین نامه‌های مربوط به آن و مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ قانون جزا و همچنین قوانین مربوط به گذرنامه تحصیلی و سایر قوانینی که بامواد این قانون مغایرت دارد در آن قسمت که مغایر است لغو می گردد.